

LOODUSKAITSE RAKENDUSUURINGUD (LOORA)

LOODUSKAITSE RAKENDUSUURINGUD (LOORA)

Rangelt kaitstavate alade sotsiaal-majanduslik uuring

- *Vaieldamatult on looduskaitsetel piirangutel arvestatav mõju kohalikule eluolule, sealhulgas KOV üksuste toimetulekule kui ka tervele regioonile. Küsimustele, kas looduskaitse pärsib või soodustab kohalikku elu, kas kohalike jaoks on elamine kaitsealal õnn või õnnetus, me tänasel päeval üheselt vastata ei saa, kuna puuduvad vastavasisulised teadusuuringud.*

LOODUSKAITSE RAKENDUSUURINGUD (LOORA)

Pärandkoosluste väärtuste ja hüvede ning nende alade majandamise sotsiaalmajanduslikud ja regionaalsed aspektid

- Projekti käigus hinnatakse pärandkooslustega seostuvaid väärtusi selleks, et:
- analüüsida riigi raha kasutamist looduse kaitseks, säilitamiseks või taastamiseks;
- võtta arvesse ühiskonna väärtusi ning julgustada ühiskonda osalema ja toetama keskkonnakaitselisi algatusi;
- võrrelda erinevate keskkonnaalaste projektide või programmide tulu;
- seada kaitse- ja taastamisprojekte olulisuse järjekorda;
- maksimeerida keskkonna tulu kulutatud rahaühiku kohta.

REGIONAALARENG EESTI KAITSEALADEL

Ülevaade uurimisprojektist

Jaak Kliimask, Henri Järv, Kalev Sepp

EESMÄRGID

- 1) Milline on (loodus-) kaitsealadel kehtivate reziimide (piirangute) mõjust vastava piirkonna sotsiaal-majanduslikule arengule, sh.:
 - mõjust majandustegevusele (ja ettevõtlusele);
 - sealt tulenevalt inimeste majanduslikule heaolule
 - rahvastikusituatsioonile ja elamuehitusele.
 - ja kokkuvõttes ka piirkonna omavalitsuste tulubaasile;

- 2) Kuidas saaksid looduskaitsealad paremini panustada regionaalarengusse, kahjustamata kaitstavat objekti

UURIMISKÜSIMUSED

- **Kas ettevõtted saavad nendel aladel soovitud kohtades piiranguteta tegutseda** - rajada sobivatesse kohtadesse majutusasutusi, korraldada igasuguseid üritusi, rajada vajalikku tugiinfrastruktuuri. V.a. muidugi juhul, kui külastusobjekti suhtes kehtivad ranged piirangud.
- **Kuivõrd pärsib kaitseala olemasolu otseselt või kaudselt (nt maine, üldlevinud arusaamad keerukusest) investeringuid piirkonda;**
- **Milline on kaitsealuste territooriumide majandustegevuse iseloom (majandusstruktuur laiemas mõttes);** milline on see võrrelduna teiste samalaadse asustusmustriga ja looduskeskkonnaga kohtadega;
- **kuidas on nende piirkondade majandustegevuse iseloom aja jooksul muutunud ning millises suunas muutumas;** võimaliku kumulatiivse kausaalsuse tuvastamine;

UURIMISKÜSIMUSED

- **Kas ja mil määral erineb kaitsealade rahvastiku- ja elamuehituse muster teistest sarnase asustusstruktuuriga piirkondade omast?**
- **Mil viisil on piirkonna rahvastik ja elamumajandus aja jooksul muutunud ning millises suunas muutumas;** milline on see võrrelduna teiste samalaadse asustusmusteri ja looduskeskkonnaga kohtadega;
- **kuivõrd takistab kaitseala rezhiim ehitustegevust, sh elamuehitust;** milline on olnud selle mõju rahvastikudünaamikale;
- **Millised on Eesti kaitsealade positiivne kogemus kaitstavate väärtuste kasutamisel piirkonna arengus;** milline on vastavasisuline muu maailma kogemus ja mida on sealt Eestil õppida

METOODIKA

- Töö kirjanduslike allikatega (muu maailma kogemus);
- Statistilised analüüsid – juhtumuuringute ettevalmistamiseks, sh intervjuude ettevalmistamiseks;
- Intervjuud;
- Osalusvaatlus;
- Võimalikud arutelud fookusrühmades eri poolte osavõtul.

KÜSITLETAVAD

- 1) Põllumajandusettevõtete tegevjuhid;**
- 2) Metsandusettevõtete tegevjuhid;**
- 3) Muude tootmisettevõtete tegevjuhid;**
- 4) Turismiettevõtete (majutus, ürituste korraldamine jne.) tegevjuhid;**
- 5) Muude ettevõtete (kalurid, loov- ja kaugtöö tegijad) esindajad;**
- 6) Omavalitsuste kohaliku arenguga tegevad ametnikud;**
- 7) Külaseltside esindajad (hoiakud suvekodude ja uusehituste-elanike osas).**

UURIMISPIIRKONNAD

- 1) **Lahemaa** (Loksa/Kuusalu);
- 2) **Piirissaare** (suure potentsiaaliga piirkond, raske kasutada);
- 3) **Matsalu ja Karula kandidid** (tugevad kogukonnad).

? Võib-olla lisandub Soomaa. Sõltub tulemustest – vajadusest järeldusi kinnitada või tõlgendada.

EELDATAV TULEMUS

- Teadmiste olemasolu looduskaitse ja regionaalarengu vastasmõjudest;
- Teadmisi saab kasutada negatiivsete mõjude leevendamiseks ja võimalike positiivsete mõjude (uute arenguvõimaluste) esiletoomiseks

LISAKS PRAKTILISI TULEMUSI ...

- Et looduskaitse all olevad alad oleks ka kultuurilises ja sotsiaalses mõttes vaatamisväärsused.
- ➔ selleks tuleb seal väljaspool ametkondlikku ja omavalitsussüsteemi säilitada teatud teenused hoolimata nende mittetasuvusest
- ➔ selliste kohtade ja teenuste loend

VÄLJUND

1) Teemakohane raport

2) Tegevusaruanne

3) ... arutelu teema??? – miskit kokkuvõtlikku laialdaseks kasutamiseks, levitamiseks (*nt: “head näited”, sh varustatuna viidetega põhjalikumale lahtikirjutatusele raportis*)